

SID

ابزارهای
پژوهش

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری
STES

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقالات ISI

آموزش مهارت های کاربردی
در تدوین و چاپ مقالات ISI

روش تحقیق کمی

روش تحقیق کمی

آموزش نرم افزار Word برای پژوهشگران

آموزش نرم افزار Word
برای پژوهشگران

اصول اخلاقی ، قانونی و فرهنگی منطبق با ماهیت دگردیسی دیجیتالی

علی صابری

پژوهشگر

sharemjazi@gmail.com

چکیده

تحولاتی که در راستای استفاده از فناوری های دیجیتالی در سبک زندگی در ابعاد کلی آن ایجاد شده است لازم می دارد که دانش و تخصص کافی برای بهره مطلوب گرفتن از این فناوری ایجاد شود برنامه ، اصول و قوانینی که با پیروی از آن بتوان هم راستا با تحولات دیجیتالی تغییرات در ساختار تعاملات و ارتباطات ایجاد کرد . دگردیسی در حوزه فناوری دیجیتال به معنای استفاده از الگوها و تئوری هایی است که فرآیند رشد و پیشرفت دانش دیجیتالی تعریف و توسعه می دهد اصول و مراحل که باید مورد توجه قرار گیرد تا دیجیتالی شدن خدمات و ارتباطات به درستی در بخش های مختلف نهادینه شود لذا از یک سو نیاز به دانشی است که این فناوری را به شیوه ای استاندارد اجرایی کند و همچنین نیاز به اصول اجتماعی است که شیوه تعامل و استفاده از این محیط را بیان کند می توان گفت که هدف دگردیسی دیجیتالی ارتقای ماهیت و سبک زندگی بر طبق الگوهای تعریف شده دانش دیجیتالی است .

کلمات کلیدی : دگردیسی دیجیتالی ، فضای مجازی ، زندگی دیجیتالی ، فرهنگ دیجیتالی

مقدمه

با پیشرفت علم و ارتقای دانش انسانی امکانات و سبک های مختلفی از تعاملات اجتماعی شکل می گیرد نگاهی به گذشته و تحقیق پیرامون ساختارهای تعاملی انسانی پی به تحولاتی خواهیم برد که به علت وجود تکنولوژی در زندگی حاصل شده است و به نحوی رفتار انسانی را لازم می دارد که در نوعی تعامل و ارتباط متناسب با تحولات قرار گیرد گزینه ها و شیوه هایی را انتخاب نموده طوری که از پیشرفت دانش در بهبود کیفیت زندگی بهره بگیرد و قطعاً این استفاده و بکار گرفتن دانش بشری در راستای پیشرفت و همسویی و انطباق جامعه در ابعاد مختلف با پیشرفت تکنولوژی به عوامل مختلفی بستگی دارد و طبعاً جامعه ای می تواند بهترین بهره مندی را از تحولات علمی ببرد و زندگی رشد یافته ای را خلق نماید که از جنبه های مختلف بتواند پیشرفت را با مفاهیم اخلاقی و انسانی مرتبط نماید همسو با پیشرفت علم و شکل گرفتن سبک های مختلف اجتماعی، رفتار، قوانین و نظام های فرهنگی منطبق را شکل داد در اینصورت است که امکانات یک پیشرفت بشری چون دیجیتالی شدن خدمات در ابعاد کلی می توان به عاملی هدفمند و موثر در بهبود کیفیت زندگی محسوب شود و فرد و جامعه از این فناوری به شرایط ایده آل برسند.

بیان مساله

فضای اینترنت و شکل گرفتن فناوری های هوشمند سازی، انفورماتیک، اینترنت اشیا... به نحوی ساختارهای ایجاد شده دیجیتالی هستند عواملی که نوع استفاده و تعامل را متحول کرده اند جامعه از شیوه هایی بر این مبنا در بخش های مختلف جامعه بهره می گیرد در واقع دیجیتالی شدن را می تواند فرآیندی نامید که زندگی انسانی را در مسیری رشد یافته با امکانات متنوع قرار می دهد نوع ارتباطات تغییر پیدا کرده است، شیوه دریافت اطلاعات و پیام رسانی متحول شده است، خدمات به شکل های تحول یافته ای انجام می شوند... لذا انسان امروزی باید دانش و آگاهی را کسب نماید تا در این محیط هوشمند به شکلی سالم و صحیح تعامل نماید و طبعاً محیط مجازی با این گسترده گی خدمات نیاز به علم و مهارت دارد تا هم جامعه ای متحول یافته را شکل داد و هم دانش بشری هم راستا با این تحول رشد نماید. در این زمینه برخی از جوامع موفق و برخی کمتر موفق بوده اند و بدیهی است که داشتن برنامه های تخصصی و هدفمند عامل اصلی موفقیت بوده است لذا چنانچه بخواهیم فرد و جامعه را با این پیشرفت فناوری و امکانات آن همسو نماییم باید با ارائه طرح و برنامه های استاندارد و متناسب با ماهیت فرد و جامعه اقدامات اساسی را انجام داده و فناوری دیجیتالی را عامل و علمی در راستای رشد و توسعه محسوب کرده و از آن استفاده بهینه را ببریم.

طرح مساله

یک برنامه کاری زمانی بازدهی مطلوب را خواهد داشت یا به درستی نهادینه خواهد شد که طبق الگوهای مشخص و تعریف شده فعالیت کند یعنی اگر دگردیسی دیجیتالی را ارائه برنامه هایی بر پایه دانش دیجیتالی فرض نمایم لذا این شیوه فعالیت باید شروع آن طبق مبنایی استاندارد باشد و با طی مراحل متعدد بتوان به شکوفایی، بازدهی و رشد رسید اینگونه فرآیند دگردیسی دارای مرحله خواهد شد که سبب می شود این فناوری زندگی اجتماعی انسانی را متحول نماید. اصولاً بر طبق تعریف درست از پیشرفت در هر حوزه ای دگردیسی دیجیتالی نیز باید طبق این اصول استاندارد پیشرفت برنامه ریزی و اجرا شود یعنی هدف به شکوفایی رساندن توان جامعه و ارائه خدمات دیجیتالی به شیوه ای اصولی است طوری که افراد هم راستا با تحولات دانش لازم را کسب نمایند و به نحوی در این دنیای دیجیتالی بتوانند عضو سالم باشند عضوی که وظایف و اختیارات خود را آگاه است و چون فرآیند

دگردیسی دیجیتالی استاندارد اجرا شده لذا به شکلی صحیح نیز عمل خواهند کرد. چنانچه هر جامعه ای بخواهد به پیشرفت و اعتلای فرهنگی و علمی اهمیت دهد و بخواهد که از فناوری های نوین بهره ببرد باید به فرآیند دیجیتالی شدن یا هوشمندسازی خدمات و ارتباطات بر پایه فضای مجازی اهمیت بدهد آنچه که جوامع پیشرفته برای آن برنامه ریزی داشته اند و توانسته اند از این فناوری در بخش های مختلف بهره بگیرند و طبعا محیط مطلوب اجتماعی را از هر لحاظ خلق کنند آنچه در بحث دیجیتالی شدن یا تکنولوژی های مدرن مطرح است کسب تخصص و داشتن ایده های خلاقانه است به این معنا که دگردیسی دیجیتالی فرآیند هوشمند تعاملات اجتماعی در ابعاد متنوع است لذا نیاز است که برای فعالیت در چنین محیط هوشمند و تخصصی کسب دانش نمود و جامعه از جنبه های مختلف فعالیت هایی همسو و هماهنگ انجام دهد تا پدیده به درستی نهادینه و اجرا شود و در نتیجه آن ساختارها متحول و پیشرفته می شوند. نهادهای مسئول جامعه باید بتوانند از استعدادها و توان جامعه به درستی در این مسیر استفاده کنند و زمانی این هدف محقق خواهد شد که جامعه سرمایه گذاری هدفمندی داشته باشد که هم باعث پویایی توان جامعه شود و هم با مدیریت و برنامه ریزی دانش و تخصص کسب شده در مسیر متناسب مورد استفاده قرار گیرد در اینصورت است که تحولات علمی از جنبه های مختلف جامعه را متأثر، متحول و پیشرفته می کنند.

فرهنگ دیجیتالی

فرهنگ یک جامعه بیان کننده تاریخ، رفتار و اعتقادات می باشد که در گذر زمان با تغییر سبک زندگی و وجود نظام های حاکم بر جامعه ماهیتی متحول شده پیدا می کند طبعا آنچه که فرهنگ را می سازند مردمان هستند و آنچه سبب تحولات در ابعاد فرد و جامعه می شود فرهنگ آن جامعه می باشد لذا رابطه وابسته و همسویی فرهنگ و مردم همواره در حال متحول شدن است و طبعا با ظهور ارزش های اخلاقی و رفتاری و تغییر در ساختار تعاملات اجتماعی فرهنگ نیز بیان کننده الگوهای جدیدی خواهد بود ولی آنچه در ماهیت فرهنگ قابل تامل است نقش سازنده فرد و نظام های جامعه می باشد یعنی چنانچه شیوه اداره جامعه در بخش های مختلف طبق اصول اجتماعی، علمی و انسانی باشد باعث خواهد شد که فرهنگ و رفتارهای انسانی سالم در جامعه رواج داده شود و اگر شیوه و دستور در راستای مدیریت جامعه به شیوه مطلوبی نباشد جامعه از هر نظر آسیب پذیر خواهد بود پس شاخص اصلی در شکل گیری فرهنگ ساختار نظام جامعه می باشد و اگر چنانچه بخواهیم مثلا فرهنگ دیجیتالی را نهادینه نماییم تا افراد و نهادهای جامعه به درستی از این مدل اجتماعی پیروی کرده و نیازهای خود را برطرف نمایند نیاز داریم دستور و قواعد تعریف شده ای را منطبق با فرهنگ اجتماعی ارائه نماییم پس فرهنگ دیجیتالی را می توان دستورات و برنامه هایی دانست که هم به شیوه ای تخصصی جامعه دیجیتالی را شکل می دهد در راستای ارائه خدمات و هم افراد را آگاه می کند تا به شیوه ای سالم و سازنده از این تحول و فناوری بهره ببرند. زندگی دیجیتالی یا استفاده از تکنولوژی های دیجیتالی در جامعه پدیده ای تازه شکل گرفته و در حال رشد می باشد لذا بر فرد و نظام جامعه لازم است ماهیت پدیده را درک کرده و از این تحول به شیوه ای سازنده استفاده کند طبعا شیوه درست استفاده منوط به کسب تخصص و دانش لازم است لذا می توان شکوفایی فرد و جامعه را عاملی اصلی در شکل گرفتن یک فرهنگ دیجیتالی استاندارد دانست که باید این اقدام به شکلی تخصصی صورت گیرد تا بتوان با درک ماهیت فرهنگ رشد یافته دیجیتالی باعث تحول در افراد و نظام جامعه شده و مدل های معتبری از شیوه تعامل با فضای فناوری دیجیتالی را ارائه نمود.

دگردیسی دیجیتال

مسیر شروع تا رسیدن به نوعی تحول و تکامل را دگردیسی می نامند در واقع دگردیسی دیجیتالی فرآیندی است که تکنولوژی دیجیتالی ایجاد می کند با تغییر ساختارها و ارائه مدل ها و شیوه هایی که به نحوی ماهیت و هدف دیجیتالی شدن را بیان می کند پس اگر آنچه که پیشرفت تکنولوژی وابسته به دانش فضای مجازی به انسانها می دهد و آنگونه که انسان ها از این علم در تغییر سبک زندگی بهره می برند را تعریف جامعی از دگردیسی دیجیتالی بنامیم طبعاً دانش های فناوری اطلاعات و ارتباطات ، هوشمندسازی ، الکترونیکی شدن خدمات ، وب های پیشرفته با قابلیت تعامل هوشمند با کاربر ، پلتفرم های دیجیتالی متنوع ... هر کدام بخشی از اجزای زندگی دیجیتالی هستند در واقع مجموعه ای دیجیتالی که در مسیر تحول خود مدل ها و شیوه های جدیدی را ارائه می کنند همچنانکه در زندگی اجتماعی خود در حال حاضر تقریباً هر فرد و نهادی به نحوی از این تحول دیجیتالی استفاده می کند و این دگردیسی دیجیتالی بر روند جوامع حاکم شده است پدیده ای که نمی توان به آن بی توجه بود بلکه باید مسیر تحول و توسعه آن را درک کرد اجزای این دنیای دیجیتالی را به شکلی منظم و کارآمد ایجاد کرد و به کار گرفت پس این بدان معنا است که دگردیسی دیجیتالی پدیده شکل گرفته در حال پیشرفت و گسترده گی است مدلی از یک زندگی مجازی با دامنه وسیعی از امکانات و ویژگیها که در جهت رفاه و آسایش انسانی می باشد اگر به شکلی استاندارد اجرا شوند . شاید آنچه که در دنیای تکنولوژی دیجیتالی قابل تامل است امکانات و خدماتی است که در راستای این تکنولوژی محقق خواهد شد و همین عاملی است در جهت اهمیت به موضوع تحول دیجیتالی ، چرا که هر فرد و جامعه ای تمایل به موفقیت و پیشرفت دارد و چنانچه فناوری باشد که این شرایط ایده آل را فراهم کند طبعاً مورد پذیرش و استقبال قرار خواهد گرفت و چون دانش فضای مجازی و اینترنت این محیط را شکل داده و می تواند این سطح از خدمات را ارائه کنند با شیوه های مدرن ، لذا تحول دیجیتالی مقوله ای ارزشمند و قابل تامل و بررسی است تا بتوان بر پایه پیروی از الگوهای و برنامه های دنیای دیجیتالی که ساخته ذهن خلاق انسانی است محیطی استاندارد برای دگردیسی دیجیتال ایجاد کرد یا با دگردیسی دیجیتال همسو شد جامعه و فرد را با این تحول پیشرفته آشنا کرده و در راه رسیدن به این تکامل زندگی دیجیتالی اقدامات لازم را انجام داد .

در هر محیط اجتماعی دو مولفه و شاخص اصلی فرد و جامعه ارکان شکل گیری و اداره جامعه می باشند پس قوانین و رفتارها باید برای این شاخص ها تعریف شود تا آن محیط به شکلی صحیح فعالیت کرده و اعضای آن در شرایط مطلوبی باشند و اگر این محیط دیجیتالی باشد طبعاً باید پارامترهای زندگی دیجیتالی نیز حاکم باشد و چون در فرآیند دگردیسی دیجیتالی فرد و جامعه هم اعضا هستند و هم موثر در فرآیند لذا در ساختاری کلی می توان برای جامعه : قوانین اجتماعی منطبق با ساختارهای فناوری دیجیتال ، و برای فرد : اخلاق و رفتار متناسب با زندگی دیجیتالی را تعریف کرد .

قوانین اجتماعی منطبق با ساختارهای فناوری دیجیتال

آنچه که به عنوان اصول مدیریت جامعه مطرح است و نظام های مختلف حقوقی ، قضایی ، اجتماعی ، اقتصادی و نظامی بر آن اساس شکل گرفته اند با توجه به مولفه های شکل دهنده و موثر در فرآیند بیان شده اند و چنانچه عناصر ماهیت و شکل اجرایی متفاوتی پیدا کنند نظام های جامعه هم در ابعاد مختلف باید قوانین و ساختار متناسبی را ارائه کنند مثلاً قوانین قضایی برای یک تخلف در فضای مجازی با یک عمل خلاف در دنیای واقعی با ساختار مشخص آن متفاوت است یا قوانین تجارت برای تجارت

الکترونیک باید منطبق با ساختار آن باشد از این نظر جامعه مجازی نیازمند نظام های اجرایی است که با شناخت از ماهیت قوانین و دستورات را بیان کنند اگر چنانچه بخواهیم تحول دیجیتال یا دگردیسی دیجیتالی را نیز نهادینه نماییم باید بخش های جامعه را برای این تحول بستر سازی نماییم و این بستر سازی به معنای استفاده از دستورات و الگوهایی است که هم راستای فضای دیجیتالی باشد. محیط دیجیتالی از امکاناتی چون اینترنت، سخت افزارها، ابزارهای هوشمند، نرم افزارها، شبکه های کامپیوتری، محتواهای دیجیتالی، سایت ها... استفاده می کنند و این یعنی جامعه مجازی برای شکل گرفتن نیاز به این امکانات دارد نظام جامعه باید بتواند در راستای تحول دیجیتال این امکانات را فراهم نماید نوعی اقدام در جهت ساخت محیط مجازی و طبعا محیط مجازی نیاز به مولفه های دیگری چون استفاده از افراد، پرورش دانش مجازی، استفاده از سرمایه ها... دارد که نظام جامعه در این زمینه ها نیز باید اقدام اصولی انجام دهد تا تحول دیجیتال به شکل صحیح ایجاد شده و اداره شود. می توان نمونه های متعددی از اجزای جامعه دیجیتالی را مطرح کرد که باید برای هر کدام برنامه و دستور کاربردی متناسب بیان شود پس در بیانی کلی باید با شناخت ماهیت تحول دیجیتال از همه جنبه ها راهکار و برنامه متناسب توسط نظام های جامعه ارائه نمود.

دانش اخلاقی و رفتاری متناسب با زندگی دیجیتالی

در راستای دگردیسی دیجیتالی افراد نیز وظایف و مسئولیتهایی دارند یعنی چنانچه جامعه را باید تغییر ساختار داد و منطبق با دانش دیجیتالی متحول کرد فرد نیز به عنوان عضوی جامعه مجازی باید بداند که چگونه در این محیط با ماهیت دیجیتالی فعالیت کند طوری که ابعاد اخلاقی و رفتاری او سالم بماند در واقع برای اینکه از آسیب های فردی و اجتماعی فناوری دیجیتالی مصون بود لازم است دانش رفتاری را کسب کرد از لحاظ اخلاقی مفاهیم و اعتقاداتی در بین افراد هر جامعه ای وجود دارد یعنی ارزش هایی در فرهنگ انسانی آن جامعه نهادینه شده و افراد به آن معتقد هستند لذا اگر پدیده ای جدید شکل بگیرد باید نظام اخلاقی یا اصول اخلاقی متناسبی انتخاب شود تا آن فرآیند یا دانش اعتقادات و ماهیت انسانی را تخریب نکند لازم است که جنبه اخلاقی و اعتقادی با نگرشی روشنفکرانه فضای دیجیتالی را بنگرد و از آن به عنوان یک موهبت بهره برد و از طرفی هم پایبندی به قوانین اخلاقی فرد را ملزم می دارد که از این تکنولوژی در مسیر درست استفاده نماید رفتارها یا عکس العمل هایی که انتخاب می شوند از سوی افراد در محیط دیجیتال باید رفتاری دیجیتالی سالمی باشند یعنی به شیوه ای سالم و سازنده در این فضا فعالیت کنند. در حالت کلی می توان گفت که وقتی در یک محیطی با ساختار و اجزای متفاوت عضو هستیم یا فعالیت می کنیم باید فهم رفتاری و دانش اخلاقی لازم را رعایت نماییم این بدان معنا است که محیط مجازی نیز مانند زندگی واقعی دارای اصول و قوانینی است و هر فردی موظف است که این اصول را رعایت کند و طبعا برای اینکه افراد به چنین آگاهی برسند باید هم جامعه در این زمینه آگاه سازی لازم را انجام دهد و هم افراد نیز تلاش نمایند تا با داشتن اعتقادات سالم رفتارهای صحیحی را در این محیط انجام دهند و این باعث خواهد شد که استفاده فرد از محیط مجازی به درستی باشد همچنین مسیر دگردیسی دیجیتالی نیز که فرد بخشی از فرآیند است به درستی محقق شود. فرد باید با پیروی از اصول اخلاقی و رفتاری تلاش نماید تا دگردیسی دیجیتالی را توسعه دهد اینگونه مسیر استانداردی دگردیسی دیجیتالی شکل خواهد گرفت که اعضای آن از وظایف و مسئولیت ها آگاه هستند.

بحث و نتیجه گیری

هر فرد و نظام اجتماعی باید توانایی پذیرش فناوری های جدید را داشته باشد و منطبق با اصول هر تحول علمی و فرهنگی شرایط و گزینه های درست را انتخاب نماید استفاده از نظام و دانشی که نتواند ساختارهای جدید را به درستی توجیه و تعریف نماید سبب آسیب ها و بحران های اجتماعی خواهد شد و طبعاً روان و فرهنگ جامعه نیز آسیب خواهد دید و نمی توان به شیوه ای مطلوب از پیشرفت تکنولوژی در مسیر اعتلا و رشد استفاده کرد لذا برای افراد و نهادهای مسئول ضروری است که متناسب با پیشرفت دانش و تکنولوژی، افکار، رفتار و اخلاقیات را رشد دهند. تحول دیجیتالی ارائه دهنده سبک تحول یافته ای از تعامل با محیط است سبکی با قواعد و استانداردهای خاص که فضایی جدید با امکانات و ساختار متفاوت را عرضه می کند و چنانچه بخواهیم با این مسیر و دگرگونی دیجیتالی همسو شویم باید آنچه که ماهیت و هدف دیجیتالی شدن است را درک کرده و آنچه را که به عنوان اصول، برنامه و قانون در ساختار دیجیتالی تعریف شده است را پذیرفته و به آن آگاهانه عمل نماییم.

مراجع

1. صابری، علی، آشنایی با ماهیت فناوری هوشمندسازی برای داشتن جامعه امن، مجله نخبگان علوم و مهندسی، جلد اول شماره دوم، اسفند ماه 1395
2. صابری، ع.، بررسی شاخص های اصلی در یک استاندارد سازی مطلوب، مجله نخبگان علوم و مهندسی، جلد دوم شماره دوم، تیر ماه 1396
3. صابری، ع.، ارزیابی عوامل موثر در ارتقای کیفیت زندگی کاری، مجله نخبگان علوم و مهندسی، جلد دوم شماره دوم، تیر ماه 1396
4. صابری، ع.، طراحی، تولید و توسعه محتوای الکترونیکی، دومین کنفرانس بین المللی پژوهش های دانش بنیان در مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات، دانشگاه علامه طباطبایی، 1396
5. صابری، ع.، مدیریت سیستم ها و فناوری اطلاعات، کنفرانس اروپایی مدیریت - به روز، فرانکفورت - آلمان، 1395
6. صابری، ع.، مدیریت تکنولوژی در عصر جهانی شدن، سومین کنفرانس ملی نگاهی نو به تحول و نوآوری در آموزش، شیراز، 1396
7. صابری، ع.، آموزش الکترونیکی و توسعه دانش اجتماعی، کنفرانس سالانه پژوهش در علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، 1396
8. صابری، ع.، بومی سازی فناوری، کنفرانس سالانه پژوهش در علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، 1396
9. صابری، ع.، مدیریت در تکنولوژی هوشمند سازی، سومین کنفرانس سالانه مدیریت و اقتصاد کسب و کار، تهران، 1396
10. صابری، ع.، داده کاوی بر پایه تحلیل های استاندارد، پنجمین کنفرانس بین المللی مهندسی برق و کامپیوتر با تاکید بر دانش بومی، 1396
11. صابری، ع.، تجدد در عرصه های مختلف، اولین کنگره بین المللی تحقیقات نوین و پیشرفته در علوم و فناوری، شیراز، 1396
12. صابری، ع.، نقش آموزش در تقویت اخلاق و رفتار حرفه ای، سومین کنفرانس ملی نگاهی نو به تحول و نوآوری در آموزش، شیراز، 1396

SID

ابزارهای
پژوهش

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری
STES

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

تازه های آموزش
آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقالات ISI

آموزش مهارت های کاربردی
در تدوین و چاپ مقالات ISI

تازه های آموزش
روش تحقیق کمی

روش تحقیق کمی

تازه های آموزش
آموزش نرم افزار Word برای پژوهشگران

آموزش نرم افزار Word
برای پژوهشگران